

**Károli Gáspár Református Egyetem
Hittudományi Kar**

SZEMESZTERFÜZET

Szemináriumok

2019/2020. tanév

II. félév



Tartalom

HT RSVS076 and HT ÉRTÉ102 – CHRISTIAN SPIRITUALITY	3
HT RSVS323 and HT ÉRTÉ502 – DIALOGUE WITH C.S. LEWIS IN <i>MERE CHRISTIANITY</i> ABOUT MODERN CHRISTIANITY AND THE WORLD – PART II	5
HT GSVS146 - AZ IRODALOM HASZNÁLATA A LELKÉSZI MUNKÁBAN	7
HT RSVS062 - VALLÁS ÉS TERMÉSZETTUDOMÁNY.....	9
HT ÉRTÉ230 COMMUNICATION SKILLS DEVELOPMENT COURSE (in English)	10
HT ÉRTÉ506 „EDD MEG EZT A TEKERCSET!” (EZ 3,1) – SZEMPONTOK A MINDENNAPI BIBLIAOLVASÁSHOZ HT GSVS010 - Haladó szeminárium 1 HT GSVS012 - Haladó szeminárium 3	12
HT BSVS205 ÉZSAIÁS ÉS A ZSOLTÁROK KÖNYVEINEK KAPCSOLATAI.....	14
HT BSVS207 AZ ÉLET ÉRTELME A PRÉDIKÁTOR KÖNYVE SZERINT.....	16
HT BSVS208 KÖZÖTTETEK NE ÍGY LEGYEN! STÁTUSZ ÉS AMBÍCIÓ JÉZUS KÖVETÉSÉBEN (SERVANT OF ALL. STATUS, AMBITION, AND THE WAY OF JESUS).....	17
HT ÉRTÉ253 és HT RSVS307 CHURCH-STATE RELATIONS FROM THE EARLY CHRISTIANITY TO THE HIGH MIDDLE AGES.....	18
HT RSVS160 – SZEMINÁRIUM: II. RÁKÓCZI FERENC TEOLÓGIAI ETIKÁJA (THEOLOGICAL AETHICS OF PRINCE FRANCIS II RAKOCZI).....	20
HT GSVS183 TERMÉKENYSÉGI PROBLÉMÁK PSZICHOSZOCIÁLIS VONATKOZÁSAI.....	22
HT BSVS206 A SZÖVETSÉG FOGALMA AZ ÓSZÖVETSÉGBEN	26
HT ÉRTÉ384 ÉNEK KÉSZSÉGFEJLESZTÉS	28
HT ÉRTÉ504 ÉNEK KÉSZSÉGFEJLESZTÉS 2	29
HT ÉRTÉ383 NÉPI ÉNEK	30
HT ÉRTÉ505 NÉPI ÉNEK 2	31
HT ÉRTÉ193 KAMARAZENE, KAMARAÉNEK	32
HT ÉRTÉ503 HISTORY OF HUNGARIAN MUSIC, 17-20th CENTURY	33
HT ÉRTÉ507 A WIKIPÉDIA FELÜLET ÉS REFORMÁTUS SZÓCIKKEI	34
HT GSVS121 A PRÉDIKÁCIÓÍRÁS ABC-JE.....	35
HT GSVS184 PRÉDIKÁCIÓK ÉS ADATOK DIGITALIZÁLÁSA, RENDSZEREZÉSE	36
HT VPPG049 – HITOKTATÁSI BLOKK	37
HT VPPG068 – IFJÚSÁGI ÉS FELNŐTTOKTATÁSI BLOKK.....	39

HT RSVS076 and HT ÉRTÉ102 – CHRISTIAN SPIRITUALITY				
Responsible for the course: Dr. John Brouwer	Timetable: Wednesday, 10:00 - 11:30, BTK Room: D25 room 221		Prescriptions: (prerequisites) Beginning to intermediate English.	
Leader of the course: Dr. John Brouwer	Contact Hours: N: 30	Credit: RSVS 076: 3 ÉRTÉ 102: 2	A complete set of notes is provided.	
jbrouwer@cantab.net johnfbrouwer@gmail.com	Type: Optional	Semester: 2019-20.1 Spring 2020	Language: English	Evaluation: Practical mark
			Suggested semester: Spring 2020	Method of evaluation: Class participation and short reflection paper
Course description:				
<p>Spirituality is a ‘hot topic’ today. But what do we mean by Christian spirituality? What is the theology of spirituality. How can we use Christian spirituality in our churches? And will it attract people to church?</p> <p>The seminar will teach you how Christian theology and belief can be used in practical areas of church life, and how Christian spirituality is effective to draw people back to our churches. Many BTK students attend this seminar. The course thus offers you the opportunity to meet and interact with ‘non-reformed people’: see how they think and discover how theology can help us connect with them.</p> <p>The course will demonstrate how conversations about what it means to be a human can be effective for outreach and evangelism. The seminar will also help you improve your English – reading and spoken.</p> <p>In today’s Hungarian culture, there are many ideas about our ‘humanity’. Yet Jesus was fully human, and shows us what <i>true</i> humanity is like, theologically and practically. With interactive discussion, we will use the idea of “being human” to introduce and discuss Christian spirituality. We first identify important views in culture. And then we contrast those views with what the Bible teaches about anthropology and spirituality.</p> <p>Lastly, we describe the practical elements of Christian spirituality. This part of the course begins with the separation between God and man, and the question of right relationship with God. How does justification work and what happens after that with sanctification? Broken relationships in families and throughout all levels of society seem to be normal in our modern society. Christian spirituality – deep, personal relationship between God and man – is presented as a way to heal broken relationships.</p>				
Course content:				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Preparatory meeting and Nature of Humanity I: Historic, Government and Family ▪ Nature of Humanity II: Humans in the image and likeness of God ▪ Nature of Humanity III: Teleology - is there purpose and meaning to life? ‘Problem of Evil’ ▪ Nature of Humanity IV: Evil defeated and its consequences ▪ Contrasts Explored: Majesty of God’s holiness vs. corruption of human sin ▪ Can we be right with God? And then what? ▪ Perfect grace and proximate peace: spiritual work for our congregations ▪ God with us: practical consequences of the Holy Spirit for church life ▪ Christian spirituality as an ecumenical bridge 				
Requirements:				
Grade: class participation and short reflection paper.				
Literature:				

- *The Holy Bible* in reliable modern translation -- e.g., ESV, NIV, NASB, NRSV.
 - Augustine, *Confessions*, trans. R.S. Pine-Coffin, London, 1961.
 - Brown, Colin, *The New International Dictionary of New Testament Theology*, Grand Rapids, MI, 1971.
 - *Hoekema, Anthony, *Created in God's Image*, Carlisle, 1994.
 - Lindsley, Art, 'Character' and 'Character, Part Two', *Knowing and Doing* (Fall and Winter: 2006).
 - *Lovelace, Richard, *Dynamics of Spiritual Life*, Downers Grove, IL, 1980.
 - Luther, Martin, *Commentary on Galatians*.
 - *Macaulay, Ranald, and Jerram Barrs, *Being Human*, Downers Grove, IL, 1978.
 - *McGrath, Alister E., *Christian Theology: An Introduction*, 2nd ed., Oxford, 1997.
 - WCC, 'Baptism, Eucharist, Ministry Document' and 'BEM Introduction', Faith and Order Commission, Lima, Peru, 1982.
- * Designates main reading text

Further readings:

HT RSVS323 and HT ÉRTÉ502 – DIALOGUE WITH C.S. LEWIS IN <i>MERE CHRISTIANITY</i> ABOUT MODERN CHRISTIANITY AND THE WORLD – PART II				
Responsible for the course: Dr. John Brouwer	Timetable: Wednesday: 16:00-17:30		Prescriptions: (prerequisites) Beginning to intermediate English	
Leader of the course: Dr. John Brouwer	Contact Hours: N: 30	Credit: RSVS 323: 3 ÉRTÉ 502: 2	Registration limit: 10	
jbrouwer@cantab.net johnfbrouwer@gmail.com	Type: Optional/ free choice	Semester: Spring 2020	Language: English	Evaluation: Practical mark
			Suggested semester: Spring 2020	Method of evaluation: Class participation
Course description:				
<p>CS Lewis, <i>Mere Christianity</i> and the modern world is a good description for the course. Of all who wrote in English during the 20th c., Lewis was the best to present Christianity to the ‘modern’ world. He helped ‘moderns’ understand Christ and connect with him. The course is interactive. It involves a dialogue with Lewis through <i>Mere Christianity</i> and among class participants, in small groups. The course continues from last semester. We will review the first two parts of <i>Mere Christianity</i>, for those who did not take the class last semester. We then read and discuss in detail the second two parts to <i>Mere Christianity</i>.</p> <p>Students should not be intimidated by C.S. Lewis. In the past, students were surprised how easy he was to read, especially the second two parts. Lewis was certainly very bright, but his English is so good that <i>Mere Christianity</i> can be read and understood by non-native speakers of English. One additional benefit of the seminar is that it will improve your English – reading and spoken.</p>				
Course content:				
<p>We first introduce C.S. Lewis, his writings and review <i>Mere Christianity</i>, parts 1 and 2. We then read and discuss Lewis’ <i>Mere Christianity</i>, parts 3 and 4. We will take two chapters per week. Each chapter is short, only a few pages. The course uses the book specifically, but <i>Mere Christianity</i> also serves to stimulate ideas about how we can better present Christ to our contemporary world. We want to learn from Lewis without being bound to Lewis.</p> <p>Lewis’ <i>Chronicles of Narnia</i> are a classic – for children and adults. We will make a brief visit to Narnia to see how the imagination can be used to speak to millennials.</p> <p>Since community and relationship are so important to contemporary/postmodern people, we will occasionally meet at the professor’s home for food and discussion.</p>				
Requirements:				
Grades for the course: Complete readings and active participation in class discussions.				
Literature:				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lewis, C.S., <i>Mere Christianity</i>, London: Simon & Schuster, 1996. The English version will be provided to you online in pdf format; you may also use the Hungarian translation. ▪ Lewis, C.S., <i>The Chronicles of Narnia</i>. ▪ Lewis, C.S., <i>Weight of Glory</i>, reprinted New York: Collier Books, 1980. (originally a sermon, first essay in book; may be downloaded or read on internet) 				
Further readings:				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lewis, C.S., <i>Problem of Pain</i>, New York: Macmillan Publishing Company, 1948. (theodicy resolved) ▪ Lewis, C.S., <i>Miracles: A Preliminary Study</i>, 1947, reprinted New York: HarperCollins Publisher, 2001. (Christian faith and reason not contradictory, thus faith and science compatible) 				

- Woodruff, Joel S. and Thomas A. Tarrants, *C.S. Lewis: A Profile in Faith*, Springfield, VA, C.S. Lewis Institute, 2013.

HT GSVS146 - AZ IRODALOM HASZNÁLATA A LELKÉSZI MUNKÁBAN				
Tantárgy felelőse: Literáty Zoltán	Féléves óraszám: N: 30	Órarendi beosztás: Szerda 15.00 – 16.30	Előtanulmányi kötelezettségek: nincs	
Tantárgy előadója: Bölcsföldi András, Literáty Zoltán				
Előadók fogadóórái: Csütörtök 14 – 16.	3 kredit	Meghirdetés féléve:	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: kv	tavaszi	-	Értékelés módszere: Gyakorlati jegy

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

Cél: A hallgatók a szeminárium anyagán és abban előforduló irodalmi műveken keresztül ismerjék fel az irodalom használhatóságát és lehetőségeit a lelkeszi munkában, és azok segítségével alakítsák ki véleményüket, látásukat az adott témáról.

Tartalom: A hallgatók a szeminárium során kapjanak válaszokat arra, hogy a szépirodalom tükrében az elmúlt korokban és különösen ma, hogyan használják írók, költők a Szentírást, hogyan látják és láttatják az egyházat, a hitet, a keresztyén gyakorlatot. Szépirodalmi alkotások megismerésén keresztül szerezzenek tapasztalatokat, lássanak követhető gyakorlati példákat majdani szolgálatukra nézve.

A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

Az irodalmat nem csupán, mint írott szövegek, művek összességét határozzuk meg, hanem mint az alkotás, az önkifejezés, a művészetek egy ágát, amely történeteken, költeményeken és írásokon keresztül hat. A teológusok az adott műveken keresztül az irodalmat, mint alkotótevékenységet ismerjék meg, s tudják csoportosítani, forma, műfaj, stílus, ábrázolásmód, téma és korszak szerint. Tudják kapcsolni a teológiai tudományokhoz. A hallgatók szeressék, valamint korábbi és jelenlegi tapasztalataik és ismereteik alapján tanulják meg használni az irodalom adta lehetőségeket, s építsék be a szolgálatukba.

A szeminárium témái:

- Az irodalom, irodalmi műfajok meghatározása, elhatárolása
- Átfogó bevezetés az irodalom és a lelkeszi munka kapcsolatáról
- Miben és hogyan használható az irodalom a lelkeszi munkában? (gyerekmunka, hittanóra, konfirmáció, ifjúsági munka, felnőttképzés, igehirdetés (bibliaóra, prédikáció stb.)
- Irodalom a prédikációban – prédikáció az irodalomban
- Irodalom a Bibliában (irodalmi műfajok a Szentírásban)
- A Biblia hatása az irodalomra (régén és ma)
- Versek ismerete és használata (vallásos és világi)

- Zsoltárok és parafrázisok a magyar irodalomban
- Novellák használhatósága a lelkészi munkában
- Regények ismerete és használata
- Intertextualitás, modern bibliai interpretációk, parafrázisok
- Átértelmezett bibliai és egyházi fogalmak a kortárs irodalomban
- Irodalom és a művészetek együttes használata (képzőművészetek, fotó, film)

A szeminárium során e témákat érintve sok irodalmi példa segítségével nézzük végig, hogyan is használhatja egy lelkész a szépirodalmat a lelkészi munka sok-sok részében. Különösen kitérünk a prédikációra és az ifjúsági (gyerek) munkára, hiszen mindkettő alapvető a lelkipásztori munkában. A szeminárium lényeges elemei: olvasás, közös értelmezés, csoportmunka, kiselőadás, gyakorlati magvalósítás vállalása.

Évközi tanulmányi követelmények:

Az órákon való aktív részvétel, csoportmunka, rendszeres olvasás, készülés, a kiválasztott témából/könyvből kiselőadás és referátum tartása.

Ajánlott irodalom:

A szeminárium során előkerülő irodalmi művek (versek, novellák, regények) olvasása, valamint az ezekhez kapcsolható irodalomtörténeti, irodalomelméleti, teológiai könyvek használata.

HT RSVS062 - VALLÁS ÉS TERMÉSZETTUDOMÁNY				
Tantárgy felelőse:	Féléves óraszám: 30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek:	
Tantárgy előadója: Kodácsy Tamás				
Előadók fogadóórái:	kredit: 3	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: részvétel és házi dolgozat
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: választható			Értékelés módszere: ötfokozatú gyakorlati jegy

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A természettudományok és a keresztény vallás történeti, módszertani és tematikai kapcsolatainak áttekintése; a természettudományos tudás és vallásos hit viszonyainak tárgyalása.

A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

1. Történelmi áttekintés
2. Hit és tudás: az ismeret két útja?
3. Módszerek a teológiában és a tudományokban
4. Kozmogóniák és kozmológiák
5. Evolúció-vita
6. Emberre szabott világ? Antropikus elv
7. Matematikai fogalmak a teológiában és teológiai fogalmak a matematikában
8. Modern fizikai eredmények és a keresztény teológia
9. Rend és rendezettség
10. Személyes tudás

Évközi tanulmányi követelmények:

Rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Ian Barbour: A természettudomány és a vallás találkozása - Ellenségek, idegenek vagy társak? Bp. Kalligram, 2009.

Bolyki János: Hit és tudomány. Református Sajtóosztály, Budapest, 1989.

McGrath, Alister E.: Tudomány és vallás. Typotex, Budapest, 2003.

Ajánlott irodalom:

J. Polkinghorne: Egyetlen világunk - A tudomány és a teológia kölcsönhatásai, Kalligram 2011.

A. McGrath: Dawkins istene - Gének, mémek és az élet értelme, Kalligram 2008.

J.H. Brooke: Tudomány és vallás - Történelmi áttekintés, Kalligram 2011.

A. Peacocke: Egy tudományos kor teológiája, Kalligram 2011.

T. Torrance: Keresztény teológia és természettudományos kultúra 2011-

Jáki Szaniszló: Krisztus, Egyház, Tudomány. Jel Kiadó, Budapest, 1989.

Polányi Mihály: Tudomány és ember. Argumentum Kiadó, 1997.

Shermer, Michael: Hogyan hiszünk, Istenkeresés a tudomány korában. Typotex Kiadó, Budapest, 2001.

Simonyi Károly: A fizika kultúrtörténete a kezdetektől 1990-ig. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1998.

Székely László: Az emberarcú kozmosz; az antropikus elv. Áron Kiadó, Budapest, 1997.

Végh László: Természettudomány és vallás. Kálvin Kiadó, Budapest, 2002.

HT ÉRTÉ230 COMMUNICATION SKILLS DEVELOPMENT COURSE (in English)

Venue and Time of Course:

Budapest, Csopaki str. 6.

Mondays 3.15 pm – 4.45 pm

Instructor's Name: Dr. Balázs SIBA

Senior Lecturer

Instructor's Email Address: siba.balazs@kre.hu

Credit Point Value: 6	Number of Lessons per Week: 2	Type of Course: Seminar	Method of Evaluation: In-Class Presentation
---------------------------------	---	-----------------------------------	---

Course Description:

This course draws on techniques from the world of experimental learning to develop participants' communication skills. The improved oral communication skills create greater confidence, allowing the speaker to be more articulate and accurate in sharing his or her ideas. Communication skills development will also help the students become effective communicators in all aspects of their lives.

This course uses teaching and learning strategies that involve participants in a wide range of interactive activities. Participants will draw from their own and each other's experiences and cultural backgrounds to interact in classroom activities.

OBJECTIVES

By the end of the course, participants will have improved their:

oral communication skills;

confidence in articulating and sharing their ideas about themselves, their work, and their culture.

METHODOLOGY

Mini-lectures, dyad/group discussions, sharing of ideas, games, role-plays, and interviews are the training methods in this course. Interactive and participatory methods will be used to teach the course. The course will culminate with an oral presentation from each of the participants.

TOPICS

Assertive communication

Emotional intelligence

Efficient time management

Networking

Conflict management

Creativity development

Presentation techniques

Problem solving, decision making

Stress management

Personal efficiency

Personal branding

Negotiation techniques

Classes	
1. Introduction	
2. Strength and weaknesses in communication	
3. Nonverbal communication	
4. Assertive communication	
5. Emotional intelligence	
6. Conflict management	
7. Problem solving, decision making	
8. Stress management	
9. Negotiation techniques	
10. Presentation techniques	
11. Personal branding	
12. Efficient time management	
Bibliography:	
Applied organizational communication: theory and practice in a global environment / Thomas E. Harris and Mark D. Nelson. - 3rd ed., Taylor & Francis, 2008.	

HT ÉRTÉ506 „EDD MEG EZT A TEKERCSET!” (EZ 3,1) – SZEMPONTOK A MINDENNAPI BIBLIAOLVASÁSHOZ HT GSVP010 - Haladó szeminárium 1 HT GSVP012 - Haladó szeminárium 3

Tantárgy felelőse: Dr. Siba Balázs	Féléves óraszám:	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek: nincs	
Tantárgy előadója: Dr. Siba Balázs Dr. Thoma László	N: 30	hétfő 13.30 – 15:00 Barth-Brunner terem		
Előadók fogadóórái:	2 kredit	Meghirdetés féléve:	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: szabadon választható	tavaszi		Értékelés módszere:

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzusnak kettős célja van, egyrészt, hogy a kurzus résztvevői személyes hitéletükben erősödjenek azáltal, hogy egyénileg és közösségben lelki olvasmányként foglalkoznak a Biblia szövegével, másrészt pedig módszereket kapnak arra nézve, hogy a későbbi szolgálatukban segítsenek másokat is Biblia olvasókká válni. A teológiában kétféle nyelvet használunk: az egyik a tudósító, a másik az úgynevezett megszólító nyelv. Ezek közül az első tipikusan a hit történeteinek elbeszélésére, a második pedig a minket megszólító Isten dicsőítésére szolgál. A megszólításban a bibliai szöveg jelenvalóvá válik az ember számára és értelmező ereje által igazzá válik az, amit Ricoeur mond: „nem én olvasom a textust, hanem a textus olvas engem.” Hogyha a bibliai horizont szerint értelmezem világomat és önmagamot, akkor számomra eddig ismeretlen, új megközelítéseket kapok az élethez, hogy Gerkin fogalmaz: „A szolgálatunk központi célja leginkább abban áll, hogy segítsük az egyéneket, családokat és közösségeket életük megváltoztatásában azáltal, hogy megváltoztatjuk, újra interpretáljuk életük történetét, úgy, hogy ők maguk párbeszédbe kezdjenek a bibliai és keresztyén történet központi metaforáival és témáival.”

Évközi tanulmányi követelmények:

A szemináriumnak fontos része a tanulás és a reflexió mellett, a közös imádság. Követelmények: egy bibliaolvasási mód bemutatása és ehhez 1 oldalas összefoglaló (handout) készítése, aktív órai részvétel, alkalmak közötti kisebb „házi feladatok” elvégzése a heti témával kapcsolatban, 2 oldalas reflexiós írás küldése május 10-ig.

A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek:

Bibliológ
Lectio divina
Narratív exegézis
Imádság a Biblia szövegével
Memóriatréning
Reflexiós napló írása
Meditáció
Bibliodráma
A hangos olvasás formái

Az áhítat, elmélyülés útja
A fejezet összefoglalása
Karakter fókuszú megközelítés
Tematikus feldolgozás
Életrajzi orientáció
Téma orientáció
Igetanulmány
A könyv háttéréből kiinduló vizsgálódás
Egész bibliai könyv áttanulmányozása

Fejezet analízis
Könyv szintézis
Versről-versre történő elemzés

Szövegolvasás képmeditációval

Kötelező irodalom:

Hans Ruedi Weber: Engem olvas a Könyv – Bibliaiskolai vezetők kézikönyve? Kálvin Kiadó, 2000.

Anne-Marie Kool: Együtt az Ige körül, PMTI-Harmat, 2003.

Baldermann, Ingo: A Biblia, a tanulás könyve. A bibliai didaktika alapjai, Kálvin Kiadó, 2003.

Ajánlott irodalom:

Rick Warren: Rick Warren's Bible Study Methods - Twelve Ways You Can Unlock God's Word, Zondervan, 2006.

Marcus J. Borg: Reading the Bible Again For the First Time: Taking the Bible Seriously But Not Literally, HrapeCollins, 2001.

Adele Ahlberg Calhoun: Spiritual Disciplines Handbook: Practices That Transform Us, IVP Books, 2005.

HT BSVS205 ÉZSAIÁS ÉS A ZSOLTÁROK KÖNYVEINEK KAPCSOLATAI				
Tantárgy felelőse: Dr. Zsengellér József	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás: oktatóval történt egyeztetés alapján	Előtanulmányi kötelezettségek: -----	
Tantárgy előadója: Péntek Dániel Gábor				
Előadók fogadóórái: előre egyeztetett időpontban	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: szeminárium			Értékelés módszere: órai munka, házi dolgozat
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
A kurzus célja, hogy a ószövetségi szakaszok olvasásán keresztül megismerjük Ézsaiás könyve és a Zsoltárok könyve egyes közös tartalmi és teológiai jellegzetességeit, és azt, hogy milyen módon kerül egymással párbeszédbe ez a két, a könyvek egészét tekintve különböző műfajú irat. A szeminárium során a hangsúly elsősorban a szentírási szakaszok olvasásán lesz. Vezérfonalként Joseph Blenkinsopp: <i>The Beauty of Holiness: Re-reading Isaiah in the Light of the Psalms</i> című monográfiáját használjuk.				

A tantárgy programja:

1. Bevezetés; Az intertextualitás fogalma, és alkalmazhatósága a bibliatudományokban
2. Próféta, a zsoltárok és a kultusz
3. Zsoltárok Ézsaiás könyvében 1.: Ézs 12,1-6
4. Zsoltárok Ézsaiás könyvében 2.: Ézs 25,1-5
5. Zsoltárok Ézsaiás könyvében: 3.: Ézs 38,9-20
6. Sion-teológia Ézsaiás könyvében és a zsoltárokban 1.: Ézs 1,24-27. 2,2-5
7. Sion-teológia Ézsaiás könyvében és a zsoltárokban 2.: Ézs 26,1-6 és Zsolt 87 (és más kórahita zsoltárok)
8. Zsoltárok Ézsaiás könyvében 4.: Ézs 26,7-21
9. A két út Ézsaiás könyvében és a zsoltárokban
10. Az Úr szolgálói a Zsoltárok könyvében és Ézsaiásnál. A Zsoltárok könyvét használó közösség önmeghatározásai
11. Az áldozat(i) kultusz visszautasítása a Zsoltárok könyvében és Ézsaiásnál. A szentély Ézsaiásnál és a Zsoltárok könyvében
12. Ézs 6
13. További szövegek olvasása a hallgatók érdeklődése szerint

Évközi tanulmányi követelmények:

1. a források órai és otthoni feldolgozása (lehetőség szerint héber nyelven)
2. aktív részvétel az órákon
3. házi dolgozat készítése egy, a hallgató által választott témából (min. terjedelem: 8000 leütés)

Kötelező irodalom:

–

Ajánlott irodalom:

Ulrich Berges: Who Were the Servants? A Comparative Inquiry in the Book of Isaiah and the Psalms, in Johannes C. De Moor – Harry F. Van Rooy (eds.): *Past, Present, Future: The Deuteronomistic History and the Prophets*, Leiden, Brill, 2000, 1-18.

Joseph Blenkinsopp: *The Beauty of Holiness: Re-reading Isaiah in the Light of the Psalms*, London, et al., T&T Clark, 2019.

Az egyes ószövetségi szövegekhez (érdeklődés esetén) és a házi dolgozathoz (kötelezően) az oktató személyes megbeszélés alapján jelöli ki a szakirodalmat a hallgatók számára.

HT BSVS207 AZ ÉLET ÉRTELME A PRÉDIKÁTOR KÖNYVE SZERINT				
Tantárgy felelőse: Dr. Karasszon István	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek: -----	
Tantárgy előadója: Dr. Karasszon István				
Előadók fogadóórái:	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: ...			Értékelés módszere: önálló dolgozat
<p><i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i> <i>Az élet értelme a Prédikátor könyve szerint</i> A Prédikátor könyve egy sor témát tárgyal az élet értelmének megragadására, s egy sor képet is használ annak illusztrálására. Cél az, hogy ezek közül a hallgató kiválasszon egyet, s azt a teljesség igényével dolgozza ki – s természetesen a többire is tekintettel legyen. Ilyen vonatkozásban egy sor résztanulmány látott már napvilágot, de lehetőség van továbbiak kidolgozására is. Köztudottan vita volt a könyv kanonizálása körül; érdekes kérdés tehát, ha a hallgató dolgozatában azt is kifejti, hogy az Ószövetség többi részéhez hogyan viszonyul az általa lelt mondanivaló. Számonkérés módja: Gyakorlati jegy, önálló dolgozat alapján</p>				
<p>Ajánlott irodalom: Legfontosabb kommentárok, úgy mint W. Zimmerli (1962), N. Lohfink (1980), J.L. Crenshaw (1984), R.N. Whybray (1989), R. Murphy (1992), C.-L. Seow (1997), W. Brown (2000), T. Krüger (2000), L. Schwienhorst-Schönberger (2004). Az újabb monográfiák kiértékeléséhez lásd Karasszon István, Még egyszer: Qóhelet és a filozófia, in: <i>Schweitzer József emlékezete</i>, Budapest: Mazsihisz, 2016, 65-99</p>				

HT BSVS208 KÖZÖTTETEK NE ÍGY LEGYEN! STÁTUSZ ÉS AMBÍCIÓ JÉZUS KÖVETÉSÉBEN (SERVANT OF ALL. STATUS, AMBITION, AND THE WAY OF JESUS)				
Tantárgy felelőse: Dr. Pecsuk Ottó	Féléves óraszám: N: L:	Órarendi beosztás: kedd vagy szerda 15:30	Előtanulmányi kötelezettségek:	
Tantárgy előadója/i: Dr. Pecsuk Ottó és Dr. Galsi Árpád				
Előadók fogadóórái: megbeszélés szerint	kredit:2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyak. jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa:			Értékelés módszere: Szemináriumi dolgozat

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

„Nincs olyan közösség, amelyben ne lenne szerepe az ember társadalmi pozíciójának, elismertségének, fontosságának, státuszának. Ugyanilyen magától értetődő része életünknek a belső készítés, a törekvés, az ambíció. A keresztyén ember és az egyház sem kivétel ez alól, mégis, ritkán beszélünk ezekről a kérdésekről. Gyakoribb az álszerű vagy szégyenkező hallgatás, és nem ritka az sem, hogy egyszerűen alkalmazkodunk a világhoz. Hogyan találjuk meg a helyes utat Isten országának radikális evangéliuma és a közösségi élethez szükséges rend, a tisztségek és a szolgálatok, az emberi természetünkből fakadó ambíció és a mindenki szolgájává lett Krisztus ismeretében?” (részlet a könyv ajánlójából) A szeminárium célja, hogy a methodista újszövetséges, Craig C. Hill 2019-ben magyarul is megjelent könyvének nyomán megvizsgáljuk és megvitassuk az Újszövetség státusszal és ambícióval kapcsolatos tanítását. Hogyan találjuk meg a helyünket az egyház hierarchiájában úgy, hogy közben hűségesek maradunk Jézus Krisztushoz, és nem válunk sem zsarnokokká, sem balekokká?

A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

1. Óramegbeszélés
2. Státuszról és ambícióról általában
3. Jézus életpéldája
4. Jézus tanítása
5. A tanítványság kihívásai
6. Korinthusi vetélkedés
7. Egyéb nehezített terepek a páli misszióban
8. Győztes vagy vesztes legyek?
9. Egyházi hierarchia: ez mi ez?
10. Gyakorlati konzekvenciák
11. Összefoglalás

Évközi tanulmányi követelmények:

Órai referátum (33,3%), Diskusszió (33,3%), Szemináriumi dolgozat/esszé (33,3%). Maximális hiányzás 3 alkalom.

Ajánlott irodalom:

Craig C. Hill, *Közöttetek ne így legyen! Státusz és ambíció Jézus követésében*. Budapest: Kálvin, 2019.

HT ÉRTÉ253 és HT RSVS307 CHURCH-STATE RELATIONS FROM THE EARLY CHRISTIANITY TO THE HIGH MIDDLE AGES				
Course Supervisor: Földváryné dr. Kiss Réka	Number of Lessons per Week: 2	Course Schedule: TBA	Prerequisites: Intermediate Level English Skills	
Instructor's Name: Dr. Gabor J Lanyi				
Consulting Hours: TBA	4 credit	Course's Semester: 2019/2020 Spring	Recommended Semester:	Evaluation: „Gyakorlati jegy”
Language: English	Type of Course: Seminar			Method of Evaluation: see requirements below

Course Description: This course designed to acquaint students with the formative events, persons and teachings which shaped the relationship between the Christian Church and the secular powers from the Early Christianity to the dawn of Reformation by the examination of the English translations of original sources. All assigned reading will be provided in electronic format.

Goals: A study of relationship between church and state is useful for any student who seek to understand the Western tradition of government as a whole.

Requirements: Regular reading of the assigned excerpts. Participating students will have to give a presentation in class with handouts, lead discussion about a chosen topic, and submit a 6-8 pages long seminar paper at the end of the course OR two presentations in class with handouts and discussion lead about two chosen topics without submitting seminar paper.

Schedule:

1. Introduction and orientation
2. Christianity within the Roman Empire I. (The Age of Martyrs)
3. Christianity within the Roman Empire II. (Church policies under Constantine I and his successors, Ambrose of Milan)
4. The Two Cities (from Augustine to Pope Gelasius I)
5. Church Struggles of the Justinian Era
5. New Alliances (The Rise of Papacy and the Rebirth of the Western Empire by the Franks)
6. The Investiture Contest I. (Disintegration and Reform, Humbert, Damian, Pope Gregory VIII)
7. The Investiture Contest II. (Way to the Concordat of Worms)
8. The Imperial Policy of Frederick Barbarossa
9. Pope Alexander III and the Empire
10. The Reign of Pope Innocent III
11. Frederick II and the Papacy
12. The Decay of Papacy (Pope Boniface VIII)

Bibliography:

Textbooks:

Rahner, Hugo. *Church and State in Early Christianity*. San Francisco: Ignatius Press, 1992.
Tierney, Brian. *The Crisis of Church and State, 1050-1300*. Toronto: University of Toronto Press, 1964.

Recommended Literature:

Burn, James Henderson. *The Cambridge History of Medieval Political Thought c.350-c.1450*, Cambridge: Cambridge University Press, 1988.

Canning, Joseph. *The History of Medieval Political Thought*. London: Routledge, 1996.

Canning, Joseph. *Ideas of Power in the Late Middle Ages, 1296–1417*. Cambridge: Cambridge University Press, 2011.

Gavin, Frank: *Seven Centuries of the Problem of Church and State*. New York: H. Fertig, 1971.

Greenslade, Stanley Lawrence. *Church & State from Constantine to Theodosius*, Westport: Greenwood Press, 1981.

Lane, Tony: *A Concise History of Christian Thought*, Grand Rapids: Baker Academic, 2006.

Tierney, Brian. *Empire and Papacy--A Search for Right Order in the World?* New York: Random House, 1977.

Ullmann, Walter. *The Growth of Papal Government in the Middle Ages*. New York: Routledge, 2010.

HT RSVS160 – SZEMINÁRIUM: II. RÁKÓCZI FERENC TEOLÓGIAI ETIKÁJA (THEOLOGICAL AETHICS OF PRINCE FRANCIS II RAKOCZI)				
Tantárgy felelőse:	Féléves óraszám: 30	Órarendi beosztás: kedd 17-18,30	Előtanulmányi kötelezettségek: -----	
Tantárgy előadója: Dr. Békési Sándor				
Előadók fogadóórái:	2 kredit	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév: –	Értékelés módja: gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa:			Értékelés módszere:

A szeminárium szakmai tartalma, elsajátításának célja:

A szemináriumnak célja a teológiai etika keretén belül többértű. Elsősorban megismerkedni II. Rákóczi fejedelem hitvalló gondolkodásával, ezzel együtt a fejedelmi tükrökkel, a janzenizmussal és a 18. századi francia teológiával úgy, ahogy azok a fejedelem sajátos, irénikus teológiai etikájában átfomálódnak. Továbbá – a tanulmányozandó anyagot nem történetileg, hanem rendszeres teológiai szempontból elemezve –, a szeminárium célja II. Rákóczi írásainak bibliai és teológiai forrásait felfejteni, illetve a *fejedelmi tükröt* a lelkipásztori hivatás etikájára alkalmazni.

A szeminárium programja:

A szeminárium egyetlen elsődleges irodalma, II. Rákóczi Ferenc: *Gondolatok a keresztény ember polgári életének és udvariasságának alapelveiről* (*Réflexions sur les principes de la vie civile et de la politesse d'un chrétien*, 1722), amelyet a kurzus alatti félévben a hallgatók a tanárral együtt végigolvasnak és elemeznek. Az elemzések szempontjai: a) bibliai források megtalálása, b) teológiai források megtalálása, c) II. Rákóczi teológiai-etikai gondolkodásának sajátosságai, d) az általa leírtak alkalmazása a hallgatóknak mint leendő lelki vezetőknél életfelfogására.

- 1) II. Rákóczi Ferenc fejedelemnek mint teológiai írónak bemutatása
- 2) A *Gondolatok* Prologusa és alapelvei
- 3) Arról, amivel önmagunknak és az embereknek tartozunk
- 4) Bánásmód az alacsonyabb, a velünk egyenlő és a feljebbvaló ragúakkal
- 5) Az udvarias társalgról és állhatatosságról
- 6) A nőknek kijáró udvariasságról és az udvari udvariasságról
- 7) A fejedelem háza népéről és teendőiről az oktatásban
- 8) A fejedelem kötelessége elfoglaltságában és gyónásáról
- 9) A lelkiismereti tanácsokról és tanácsadókról
- 10) A fejedelem családjáról,
- 11) A fejedelem udvariassága idegenekkel és szolgálakkal szemben, az udvari emberek udvariassága fejedelmükkel szemben,
- 12) A háború indokairól és a fejedelem kötelezettségeinek megtartásáról

Évközi tanulmányi követelmények:

A *Gondolatok* fejezeteinek szétosztása a hallgatók között, akik kijelölt szövegrészek elemzését az órákon egyen-egyenként bemutatják, s ezzel egyúttal a közös megbeszéléshez vitaalapot teremtenek. Az előadásból a szorgalmi idő végére szemináriumi dolgozatot készítenek.

A vizsgálat kiindulópontjául szolgáló irodalom:

- *II. Rákóczi Ferenc Politikai és erkölcsi végrendelete*. Budapest, 1984, Akadémiai, 13-97 (franciául); 327-402 (magyar fordításban).

Az összevetésre alkalmas másodlagos irodalom és a teológiai szövegek kijelölése az órai megbeszélés szerint.

HT GSVS183				
HT GSVS183 TERMÉKENYSÉGI PROBLÉMÁK PSZICHOSZOCIÁLIS VONATKOZÁSAI				
Tantágyfelelős: Dr. Kocsev Miklós	Féléves óraszám: N: 30	Órarendi beosztás: az első találkozón egyeztetés alapján	Előtanulmányi kötelezettségek: Minimum 5 fő esetén indul (max. 10 fő)	
Tantárgy előadója: Dr. Lakatos Enikő				
Előadó fogadóórója: előzetes egyeztetés alapján	Kredit: Kredit 2	Szemeszter: tavaszi	Ajánlott félév: ---	Értékelés módja: gyakorlati jegy
Nyelv: magyar	Előadás formája: Előadás + hallgatói prezentáció		Értékelés rendszere: egyéni prezentáció	

A tantárgy tartalma és célja az ajánlott irodalommal:

A stressz összetevői, krónikus stressz, tanult tehetetlenség, a kontrollvesztés élettani következményei, stressz és reprodukív funkciók

Ajánlott irodalom:

- Kopp M. Egészséglélektan. In: Kopp M. és Berghammer R. (szerk.): Orvosi pszichológia. Medicina, Budapest, 2009. 258-263.
- Kováts T, Krizsán M. A meddőség pszichés aspektusai. In: Kaáli SG, Bernard A, Kovács P. (szerk.) A meddőség korszerű diagnosztikája és kezelése. Medicina Könyvkiadó Rt. Budapest, 2005. 251-252.
- Selye J. Stressz distressz nélkül. Akadémia Kiadó, Budapest, 1976.

1. Adaptív és nem adaptív konfliktusmegoldási stratégiák, diszfunkcionális attitűdök. Társas támogatás, társadalmi tőke

Ajánlott irodalom:

- Kopp M. Egészséglélektan. In: Kopp Mária és Berghammer Rita (szerk.): Orvosi pszichológia. Medicina, Budapest, 2009. 264-270.
- Ósapay Gy, Ósapay K. 2015. A stressz és a fertilitás. Orvosi Hetilap 156(35): 1430-1434.
- Szatmári A, Fejes Zs, Király I. 2018. A férfiak férfimeddőséggel kapcsolatos ismeretei és a támogatás lehetőségei: kockázati tényezők és egyéni válaszreakciók. Orvosi Hetilap. 159(31): 1262-1268.

2. A meddőség elméleti megközelítési módjai

Ajánlott irodalom:

- Lakatos E, Pápay N, Ádám Sz, Balog P. 2014. Paradigmák a meddőség értelmezésében. Pszichológia, 34(3): 261-287.
- Pápay N. 2012. A termékenységi problémák egészségpszichológiája. In: Demetrovics Zs. (szerk.) Az egészségpszichológia elmélete és alkalmazása II. Klinikai egészségpszichológia. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. 83-119.

- Szigeti FJ, Konkoly-Thege B, Lőrincz J. 2014. A női reprodukív egészség pszichoszociális vetületeiről. Orvosképzés. 3:365-428.

3. *A termékenységgel/meddőséggel összefüggő demográfiai és általános stressztényezők*

Ajánlott irodalom:

- Lakatos E. 2019. A stressz és a reprodukív nehézségek (meddőség) összefüggései. Doktori (PhD) értekezés. Semmelweis Egyetem Mentális Egészségtudományok Doktori Iskola. Budapest. 37-42.
- Szigeti FJ, Pápay N, Perczel Forintos D. 2015. Az asszisztált reprodukív kihívásai. In: Pápay N. és Rigó A. (szerk.): Reprodukív egészségpszichológia. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. 247-274.

4. *A meddőség, mint párkapcsolati stressz- és erőforrás. Szexuális diszfunkciók a meddőségben*

Ajánlott irodalom:

- Cserepes RE, Kőrösi T, Bugán A. 2014. A meddőséggel összefüggő életminőség jellemzői magyar pároknál. Orvosi Hetilap. 156(20): 783-788.
- Cserepes RE, Bugán A. 2015. A depressziós tünetegyüttes hatásai magyar meddő pároknál. Psychiatr Hung, 30(1): 50-59.
- Lakatos E. 2019. A stressz és a reprodukív nehézségek (meddőség) összefüggései. Doktori (PhD) értekezés. Semmelweis Egyetem Mentális Egészségtudományok Doktori Iskola. Budapest. 26-27, 42.
- Szigeti F. Judit 2019. A szexualitás kérdésköre termékenységi kezeléseknél: Az Európai Humán Reprodukív és Embriológiai Társaság (ESHRE) konferenciája. Orvosi Hetilap 160(38):1523-1524.

5. *Életmódtényezők szerepe a meddőségben*

Ajánlott irodalom:

- Lakatos E. 2019. A stressz és a reprodukív nehézségek (meddőség) összefüggései. Doktori (PhD) értekezés. Semmelweis Egyetem Mentális Egészségtudományok Doktori Iskola. Budapest. 43-50.
- Pápay N. 2012. A termékenységi problémák egészségpszichológiája. In: Demetrovics Zs. (szerk.) Az egészségpszichológia elmélete és alkalmazása II. Klinikai egészségpszichológia. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. 92-94.

6. *Meddőség: a perinatális veszteség egy formája*

Ajánlott irodalom:

- Andrek A. 2015. A perinatális veszteség és gyász sajátosságai: Fókuszban az apák. In: Pápay N. és Rigó A. (szerk.): Reprodukív egészségpszichológia. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. 371-382.
- Monostori D, Dombi E, Zelena A. 2018. Hibás kommunikációs panelek perinatális veszteség esetén. Orvosi Hetilap. 159(25): 1033-1036.
- Singer M. 2016. Asszonyok álmában síró babák. Történetek a gyásról. HVG Kiadó Zrt., Budapest.

7. *A meddőség kezelésének etikai kérdései*

Ajánlott irodalom:

- Inhoff MA. 2019. Vallástud Szemle, 15(1): 134-138. Könyvrecenzió.
- Kodácsy T, Inhoff M. 2019. Halogatott reménységben: Theol Szemle, 62(4): 224-229.
- Orosz G. Idegen méltóság, preimplantációs L'Harmattan Kiadó. genetikai diagnosztika és az emberi méltóság elve a teológia kontextusában. 2009.

- Rezi E. 2013 „Adj nekem fiakat! Talán Isten vagyok én?” A mesterséges megtermékenyítés erkölcsi, teológiai értékelése. *Studia Doct Theol Protes. Kolozsvári Prot Teol Int*, 4(1): 187-200.

8. *Pszichoszociális segítségnyújtás az asszisztált reprodukciós kezelés során*

Ajánlott irodalom:

- B. Erdős M. 2018. „...Úgy éreztem, mintha kiesnék ebből a világból” A lélektani krízis átmeneti tapasztalatának narratív sajátosságai. *M Pszichol Szemle*. 2018, 73 (1): 59-81.
- Kis M. 2016. A remény pszichológiája. Elméleti áttekintés a remény tükrében. *Mentálhigiéné és Pszichoszomatika*, 3: 243-285.
- Pápay N. 2015. Pszichoszociális segítségnyújtás az asszisztált reprodukciós kezelés során. In: Pápay N. és Rigó A. (szerk.): *Reproduktív egészségpszichológia*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. 317-330.

9. *A meddőségi kezelések abbahagyásának okai és további kísérése. Gyermektelen életpálya, örökbefogadás. Poszttraumás növekedés*

Ajánlott irodalom:

- Meaney MC. 2007. A meddőség keresztje. Press+Print Nyomda, Kiskunlacháza. Fordította: Istvánfi Gáborné, 2011.
- Nagy BM, Perczel Forintos D. 2015. A meddőség, mint trauma és a növekedés lehetőségei. In: Pápay N. és Rigó A. (szerk.): *Reproduktív egészségpszichológia*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. 275-296.
- Szigeti FJ. 2017. [Együttműködés 3.0. Vér szerinti és örökbe fogadó anyák a szülőszobán](#). *MAPSZIG* 25: 55.

10. *A meddőség és kezelésének spirituális vonatkozásai. A megküzdés vallásos formái*

Ajánlott irodalom:

- Kopp M, Székely A, Skrabski Á. 2006. Vallásosság és életminőség az átalakuló társadalomban. In: Kopp M és Kovács ME. (szerk.) *A magyar népesség életminősége az ezredfordulón*. Semmelweis Kiadó, Budapest. 156-166.
- Moss CR, Baden JS: *Reconciling Infertility, Biblical Perspectives on Procreation and Childlessness*. Princeton University Press, Woodstock, Oxfordshire, 2015. (Lakatos E. könyvrecenziója, megjelenés alatt *Vallástudományi Szemle*)
- Nagy BM. 2009. A spiritualitás szerepe a krónikus betegségekkel való megküzdésben. *Mentálhigiéné és Pszichoszomatika*, 1: 21-46.
- Skrabski Á, Kopp M, Rózsa S. Réthelyi J. 2006. A koherencia, az élet értelme, mint az életminőség dimenziója. In: Kopp M és Kovács ME. (szerk.) *A magyar népesség életminősége az ezredfordulón*. Semmelweis Kiadó, Budapest. 146-155.
- Szigeti FJ, Konkoly Thege B. (2012) A meddőség pszichológiai aspektusai: szakirodalmi áttekintés. *M Pszichol Szemle*, 67(3): 569-580.

11. Pataki Zita: Az utolsó lombik c. filmjének megtekintése. A film alapján a hallgatók zárthelyi dolgozatban foglalják össze a meddőségi állapot pszichoszociális és spirituális jellemzőit.

20 perces bevezető előadást követően, 1-1 fő felkészül meddők körében megtartandó bibliaóra anyagával szabadon választott bibliai karakterek meddőségi állapotának/krónikus betegségének/vesztésgélményének feldolgozása révén, és megosztja a csoporttal.

Választható karakterek:

- a) Sára (Textus: I. Móz. 12:1-20. 16:1-8, 17:1-22. 18:1-15, 21:1-13. Galata 4:22-31.)
- b) Rebeka (Textus: I. Móz. 24. I. Móz. 25, 19-34. I. Móz. 26, 1-28. I. Móz. 27, 1-28,9.)
- c) Ráhel (Textus: I. Móz. 29-35. Jeremiás 31,15. Máté 2,18.)

- d) Sámson anyja (Textus: Bírák 13,3-24.)
- e) Anna (Textus: I. Sámuel 1,1-2,11; 2,20-21.)
- f) Erzsébet (Textus: Lukács 1,5-80.)
- g) a vérfolyásos asszony (Textus: Máté 9, 20-22. Márk 5,25-34. Lukács 8, 43-48.)
- h) magdalai Mária (Textus: Máté 27,56, 61; 28,1; Márk 15,40, 47; 16,1-13; Lukács 8,2; 24,10; János 19,25; 20,1-18.)
- i) a bűnös asszony (Textus Lukács 7,36-50.)
- j) samáriai asszony (Textus: János 4,1-42.)

A szövetség fogalma az Ószövetségben

HT BSVS206 A SZÖVETSÉG FOGALMA AZ ÓSZÖVETSÉGBEN				
Tantárgy felelőse: Dr. Karasszon István	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás: Az órák kéthetente, hétfőnként 15:30-tól kerülnek megtartásra.	Előtanulmányi kötelezettségek: A kurzus jellegéből és tárgyából adódóan szükséges, hogy a hallgató képes legyen angol nyelvű szakirodalom önálló feldolgozására!	
Tantárgy előadója: Balogh Róbert			Értékelés módja: gyakorlati jegy	
Előadók fogadóórái:	2 kredit	Meghirdetés féléve: tavaszi		
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: szeminárium		Ajánlott félév:	Értékelés módszere: szemináriumi dolgozat, évközi referátum

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A szövetség fogalma a teljes Ószövetségen végig húzódik. Izrael és Jahve sajátos teológiai kapcsolata meghatározza a Szentírás látásmódját, kifejezőmódját, a fogalom a Héber Biblia középpontjában áll. A félév során megismerjük a szövetség fogalmának történeti fejlődését, teológiai jelentőségét a különböző irodalmi korszakból származó, és más-más teológiai szkopusszal rendelkező könyvek esetében, kitekintve az Újszövetségre is.

A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

1. Bevezetés, a kurzus ismertetése, tisztázó kérdések.
2. Családi kötelékek Izraelben.
3. A szövetség fogalmának eredete Izraelben.
4. A teremtéstől a Sinai hegyig: a szövetség jelentősége a Papi Iratban.
5. A szövetség értelmezése a prófétai irodalomban.
6. A Dáviddal kötött szövetség.
7. Az evangéliumok és a szövetség.
8. A szövetség jelentősége Pálnál.
9. A Zsidókhöz írt levél szövetség értelmezése.
10. A szövetség mint teológiai fogalom.
11. Jegymegajánlás, záró beszélgetés.

Évközi tanulmányi követelmények: A szemináriumra való jelentkezés feltétele középiskolai érettségi szintű vagy annak megfelelő latintudás. Aktív részvétel a vizsgált szöveg olvasásában, fordításában és értelmezésében (70%), szemináriumi dolgozat (30%), maximális hiányzás: 3 alkalom. A szeminárium elindításának feltétele 2 jelentkező hallgató.

Kötelező irodalom: Steven L McKenzie: *Covenant*, Charlice Press, Atlanta, 1999

Ajánlott irodalom:

- Robert Martin-Achard: *A light to the nations;: A study of the Old Testament conception of Israel's mission to the world*, Oliver and Boyd, Edinburgh and London, 1962.
- Craig G. Bartholomew · Michael W. Goheen: *A nagy történet*, Kálvin, Budapest, 2018.

- M. Bird: *Crossing Over Sea and Land: Jewish Proselytizing Activity in the Second-Temple Period*, Peabody, MA: Hendrickson, 2009.

Ének készségfejlesztés

HT ÉRTÉ384 ÉNEK KÉSZSÉGFEJLESZTÉS				
Tantárgy felelőse: Dr. Papp Anette	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek: -----	
Tantárgy előadója: Göbölösné Gaál Eszter				
Előadók fogadóórái:	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: SZV			Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A kurzus azoknak a hallgatóknak kíván segítséget nyújtani, akik számára nehézséget okoz az éneklés. A hetente egyszer fél órás egyéni alkalmakon a hallgatók fejleszthetik intonációs készségüket a legismertebb zsoltárokon és dicséreteken keresztül.				

HT ÉRTÉ504 ÉNEK KÉSZSÉGFEJLESZTÉS 2				
Tantárgy felelőse: Dr. Papp Anette	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek: -----	
Tantárgy előadója: Göbölösné Gaál Eszter				
Előadók fogadóórái:	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: SZV			Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A kurzus azoknak a hallgatóknak kíván segítséget nyújtani, akik számára nehézséget okoz az éneklés. A hetente egyszer fél órás egyéni alkalmakon a hallgatók fejleszthetik intonációs készségüket a legismertebb zsoltárokon és dicséreteken keresztül.				

HT ÉRTÉ383 NÉPI ÉNEK				
Tantárgy felelőse: Dr. Papp Anette	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek: -----	
Tantárgy előadója: Göbölösné Gaál Eszter				
Előadók fogadóórái:	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: SZV			Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A kurzus során a hallgatók megismerkedhetnek a népdalok világával, a félév során elsősorban Moldvában gyűjtött énekeken keresztül. A csoportos kurzus lezárásaként a félév végén házi hangversenyen mutathatják be az énekesek szerzett ismereteiket				

HT ÉRTÉ505 NÉPI ÉNEK 2				
Tantárgy felelőse: Dr. Papp Anette	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek: -----	
Tantárgy előadója: Göbölösné Gaál Eszter				
Előadók fogadóórái:	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: SZV			Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A kurzus során a hallgatók megismerkedhetnek a népdalok világával, a félév során elsősorban Moldvában gyűjtött énekeken keresztül. A csoportos kurzus lezárásaként a félév végén házi hangversenyen mutathatják be az énekesek szerzett ismereteiket				

HT ÉRTÉ193 KAMARAZENE, KAMARAÉNEK				
Tantárgy felelőse: Dr. Papp Anette	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek: -----	
Tantárgy előadója: Göbölösné Gaál Eszter				
Előadók fogadóórái:	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: SZV			Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A félév során a hallgatókból összeállt kamarazenei együttes/ együttesek betekintést nyerhetnek a 16-17. századi egyházzenei repertoár a mai gyakorlatban is jól használható tételeivel. A kurzusra jelentkezők hangszeresek és kottaolvasó énekesek is. A hallgatók a félév végén házi hangversenyen mutathatják be a megismert műveket				

HT ÉRTÉ503 HISTORY OF HUNGARIAN MUSIC, 17-20th CENTURY				
Course supervisor: Dr. Papp Anette	Number of Lessons: 30	Course Schedule:	Prerequisites: -----	
Instructor's Name: Göbölösné Gaál Eszter				
Consulting Hours:	Credit: 4	Course's Semester: 2019/2020 Spring	Recomended Semester:	Evaluation: „Gyakorlati jegy”
Language: English	Típusa: seminar			Method of Evaluation:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
On this course the students can learn about the history of music in Hungary from the music of the 17th century noblemen's court, through the national endeavour of the Romantic area, to the new musical tendencies of the 20th century. The lectures are illustrated with musical examples, both listened and sang.				

HT ÉRTÉ507 A WIKIPÉDIA FELÜLET ÉS REFORMÁTUS SZÓCIKKEI				
Tantárgy felelőse:	Féléves óraszám: N:15	Órarendi beosztás: Hétfő 18:00-18:45 BTK Reviczky u.4.; 304. terem	Előtanulmányi kötelezettségek: -----	
Tantárgy előadója: Dr. Bársony Márton				
Előadók fogadóórái:	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: SZV			Értékelés módszere: lásd a leírásban
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
<p>„A RefCOO Kutatóműhely által szervezett kurzus célja, hogy a hallgatók elméleti és gyakorlati bevezetést nyerjenek a Wikipédia-szócikkek szerkesztésébe, és ezt a tudást a Magyarországi Református Egyházhoz közvetlenül köthető szócikkek (újra)írásával bemutassák.</p> <p>Általános bevezetés során elhelyezzük a Wikipédiát a szótárak, lexikonok és enciklopédiák világában, és tárgyaljuk a szabad szoftverhez hasonló szabad tartalom kérdését. A kurzus elméleti része tehát két fő részre tagolható: a „szabad” és az „enciklopédia” szavak kifejtésére. Az elsőhöz tartozik a Wikipédia-szócikkek szerkesztésének gyakorlati elsajátítása, érintve a digitális szövegtárolás jellemző problémáit, a Wiki markup (Wikitext) tipográfiai jelölésrendszerét, a szócikkek rendezésének elveit, az automatizált és az ember általi szerkesztés műveleteit, illetve a szerkesztéshez kapcsolódó közösségi tevékenységeket (vita, moderáció stb.), egyszóval a Wikipédia-szócikkek írására vonatkozó formai tudnivalókat. A második szó („enciklopédia”) kifejtéséhez tartoznak a szócikk-írás tartalmi követelményei. Ez egyrészt az alapvető kutatómódszertani tudnivalóknak és a tudományosság elveinek rövid áttekintését takarja, másrészt a tárgyilagos stílus irodalmi jellemzőinek tárgyalását.</p> <p>A tantárgy teljesítésének feltétele 5-7000 leütésnyi, ellenőrzött minőségű Wikipédia-tartalom szerzése és megszerkesztése. A téma a megadott határok között szabadon választható. A cikkek nyelve egyeztetés alapján lehet nem magyar is.</p> <p>A feladat elvégzését a félév során a részfeladatokra adott belső határidők betartásával, „mérőkövek” elérésével ütemezetten kell teljesíteni. A mérőkövek „A félév órái” c. táblázatban az órák témájának oszlopában vannak feltüntetve. Az adott óra időpontja az adott mérőkövet teljesítésének határideje.</p> <p>A vállalt szerzői és szerkesztői munkát a vizsgaidőszak első napjáig be kell mutatni. Az elkészült anyago(ka)t a hallgatók az oktató útmutatásai alapján átdolgozva mutatják be a szóbeli vizsga alkalmával.”</p>				

HT GSVS121 A PRÉDIKÁCIÓÍRÁS ABC-JE				
Tantárgy felelőse: Literáty Zoltán	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek: -----	
Tantárgy előadója: Literáty Zoltán				
Előadók fogadóórái: Előzetes e-mailes egyeztetés alapján	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV			Értékelés módszere: otthoni és órai munka
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A gyakorlati homiletika (Homiletika I.) tantárgyhoz illeszkedve biztosít homiletikai műhelymunkát az I. évfolyam számára, hogy a megtanult elmélet a gyakorlatba is azonnal átültetésre kerülhessen.				
<i>A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
Főleg az első évfolyam számára kerül meghirdetésre.				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
A prédikációírás lépéseit gyakorlati módon mélyítik el a hallgatók. (Pl. Üzenet, felosztás, gondolatok kifejtése, illusztrációk és alkalmazások írása, prédikáció írása). A cél egy önálló prédikáció megírása a félév végére.				

HT GSVS184 PRÉDIKÁCIÓK ÉS ADATOK DIGITALIZÁLÁSA, RENDSZEREZÉSE				
Tantárgy felelőse: Literáty Zoltán	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás: 	Előtanulmányi kötelezettségek: -----	
Tantárgy előadója: Literáty Zoltán				
Előadók fogadóórái: Előzetes e-mailes egyeztetés alapján	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánl ott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV			Értékelés módszere: otthoni és órai munka
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
Kiemelkedő magyar igehirdetők (Ravasz László, Karasszon Dezső, Nagy István) prédikációinak digitalizálása, publikálásra való előkészítése. Vagy 1-2 főnek lehetősége van intézményi statisztikai adatok rendszerezésére.				
<i>A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
Az internetes elérhetőség biztosítása a szélesebb körű felhasználás érdekében.				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
Otthoni munka, hozzávetőlegesen 40-50 óra				

Kötelező irodalom: Megbeszélés szerint.

HT VPPG049 – HITOKTATÁSI BLOKK

Tantárgy felelőse: Dr. Németh Dávid	Féléves óraszám:	Órarendi beosztás: 2020. március 23-27.	Előtanulmányi kötelezettségek: Ld. mintatanterv	
Tantárgy előadója: Dr. Siba Balázs	N: 90			
Előadók fogadóórái:	3 kredit	Meghirdetés féléve:	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlat
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: Kötelező	tavaszi	X.	Értékelés módszere:

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

Ismerjék meg a hallgatók az egyénhez igazodó pedagógia fő sajátosságait, valamint az életkori szakaszok jellemző nevelési feladatait, problémáit. Ismerjék meg az egyén fejlődése szempontjából meghatározó nevelési színtereket, az iskolai hitoktatás és a gyülekezeti pedagógia munka tartalmi, módszertani sajátosságait. Fejlessze a közös munka során a hallgatók egyéni érzékenységet, pedagógiai szemléletmódját. Alapozza meg a hitoktatás alapkészségeit, fejlessze a hallgatók kommunikációs és kapcsolatteremtő képességét, empátiáját az érintett korosztályok felé.

A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

Az óvodai hittan feladatai. Kreatív módszerek a hitre nevelésben. Az iskolai hittan tevékenységformái a többszörös intelligencia fejlesztésének jegyében: játék, vers, mese, ének, zene, rajzolás, festés, mintázás, kézi munka, mozgás, a külső világ tevékeny megismerése; munka jellegű tevékenységek; a tevékenységekben megvalósuló tanulás. Az iskolai hittan funkciói, funkciózavarai. Az iskolai nevelés sajátosságai: tanulás, közösségi élet, kortárs csoportok, sajátos nevelési igényű tanulók a hittanórán. Személyközi kapcsolatok az iskolában: agresszió, konfliktusok, harmónia. A gyülekezeti közösség nevelőmunkája.

Időpont	márc. 23. hétfő	márc. 24. kedd	márc. 25. szerda	márc. 26. csütörtök	márc. 27. péntek
8.30- 10.00	Aktualitások az MRE katechézisében (Szászi Andrea)	Gyermekmunka és gyermekistentisztelet a gyülekezetben (Bölcsföldiné Türk Emese)	A Kett-féle pedagógia a hittanórán (Sipos Edit)	Ötlettől a megvalósításig - kreativitás a hittanórán (Zimányi Noémi)	Hermeneutikai szempontok a bibliai történetek feldolgozása során (Thoma László)
10.00- 10.30	szünet	szünet	szünet	szünet	szünet
10.30- 12.00	IKT módszerek a hitoktatásban – (Csüllög Ferenc)	Kisiskolások hittanoktatása (Bölcsföldiné Türk Emese)	A hit megélése és az alkotó közösség (Sipos Edit)	Kézműves ötletek az imádságra neveléshez (Zimányi Noémi)	A bibliai történetek üzenetének életkornak megfelelő feldolgozása (Thoma László)
12.00- 12.30	<i>áhitat</i>	<i>áhitat</i>	<i>áhitat</i>	<i>exhortáció</i>	<i>áhitat</i>
12.30- 13.30	<i>ebédszünet</i>	<i>ebédszünet</i>	<i>ebédszünet</i>	<i>ebédszünet</i>	
13.30- 15.00	Szerepek, szerephatárok (Nagy Márta)	Hittanoktatás az általános iskolában (Bölcsföldiné Türk Emese)	Szupervíziós tevékenységkísérés (Tóth János és Siba Balázs vezetésével)	Ünnepi kreatív ötlettár hittanórához és gyermekistentiszteletre (Zimányi Noémi)	

				Kezdés 14 órától!	
15.00-15.15	szünet	szünet	szünet	szünet	
15.15-16.45	Konfliktusok kezelése az órán (Nagy Márta)	A kooperációra nevelés lehetőségei a hittanórán (Bölcsföldiné Türk Emese)	Szupervíziós tevékenységkísérés (Tóth János és Siba Balázs vezetésével)	A bibliológ alkalmazása a hittanórán (Zimányi Noémi) Zárás 17.15-kor	

Évközi tanulmányi követelmények:

- Aktív részvétel

Évközi tanulmányi követelmények:

Aktív részvétel.

Ajánlott irodalom:

Bagdy Emőke – Telkes József: Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában, Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2000.

Sharon, B.: 99 hasznos jótanács ! - Fegyelmezés az osztályban, Budapest, ACSI Keresztény Alapítvány, 2008.

Blanco, Laura - Carbonell, Silvia: Erények és értékek, Budapest, Kálvin Kiadó, 2005.

Horne, Rick: Gúnyolódók és csúfolódók - Hogyan fékezhető meg a hatásuk az iskolában? Budapest, ACSI Keresztény Alapítvány, 2005.

HT VPPG068 – IFJÚSÁGI ÉS FELNŐTTOKTATÁSI BLOKK

Tantárgy felelőse: Dr. Németh Dávid	Féléves óraszám: N: -	Órarendi beosztás: 2020. május 18-22.	Előtanulmányi kötelezettségek: Ld. mintatanterv	
Tantárgy előadója: Thoma László Kerekes Szabolcs Rob Trenckmann Tóth János Dr. Siba Balázs				
Előadók fogadóórái:	3 kredit	Meghirdetés féléve:	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlat
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: Kötelező	tavaszi	X.	Értékelés módszere:

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy célja olyan ifjúsági munkához fontos készségek fejlesztése, melynek során a hallgatók önismeretet és alapkészségeket szereznek az ifjúsági munka gyakorlati megvalósításához a gyülekezeti közösségben. Ismerik és használják az ifjúsági munkában alapvető, releváns szemléletet és módszereket. Legyenek képesek intézményi, valamint egyéni, családi, csoportos szabadidős programok tervezésére, szervezésére, lebonyolítására.

A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

- az ifjúsági munka módszereinek, eljárásainak alkalmazása;
- ifjúsági programok, rendezvények szervezése;
- a nem-formális tanulási környezetben alkalmazott módszerek használata;

Időpont	május 18. hétfő	május 19. kedd	május 20. szerda	május 21. csütörtök	május 22. péntek
8.30-10.00		Kapcsolódás a fiatalokhoz (Kerekes Szabolcs)	Keretezés: missziói szemlélet (Thoma László)	Vezetői önismeret (Thoma László)	Bibliodramatikus elemek használata az ifjúsági munkában (Thoma László)
10.00-10.30			szünet	szünet	szünet
10.30-12.00		Kapcsolódás a fiatal felnőttekhez (Kerekes Szabolcs)	Kontextualitás az ifjúsági munkában: kulturális és életkori kontextualitás jelentősége, jelenléte az ifjúsági munkában (Thoma László)	Munkatársi csapat létrehozása és vezetése (Thoma László)	Bibliodramatikus elemek használata az ifjúsági munkában (Thoma László)
12.00-13.30	<i>ebédszünet</i>	<i>ebédszünet</i>	<i>ebédszünet</i>	<i>ebédszünet</i>	<i>ebédszünet 12.30-ig!!!</i>
13.30-15.00	Szupervíziós tevékenység-kísérés (Tóth János és Siba Balázs vezetésével)	Making Disciples – tanítványozás (Rob Trenckmann)	Az ifjúsági munka tervezése-elmélet, tervezési szempontok (Thoma László)	A konfirmáció, mint az ifjúsági munka része (Thoma László)	12.30-14.00 között: Lehetőségek a fiatalok közötti munkában: Bibliatanulmányozási módszerek, alternatív lehetőségek: Keresztkérdések, Alpha kurzus (Thoma László)
15.00-15.15	szünet	szünet	szünet	szünet	

15.15- 16.45	Szupervíziós tevékenység- kísérés (Tóth János és Siba Balázs vezetésével)	Making Disciples – tanítványozás (Rob Trenckmann)	Az ifjúsági munka tervezése-elmélet, tervezési szempontok: gyakorlat (Thoma László)	Felnőtt fiatalok integrálása a gyülekezetbe (Thoma László)	
-----------------	--	---	--	---	--

Évközi tanulmányi követelmények:
Aktív órai részvétel.

Ajánlott irodalom:

Chambell, Ross: Dühöngő ifjak- Hogyan szelidíthetjük meg gyermekeink haragját? Budapest, Harmat, 2007.

Kerekes Szabolcs: Mátrix közösség - Ahol a születő kor istenkeresői otthonra találnak, Budapest, Harmat, 2010.